

(Veres Előd)

Fülszöveg

A kor követelménye, hogy Magyarországon a szakma és a média befolyásos képviselői leüljenek egy asztalhoz és kidolgozzanak egy olyan sajtóajánlást, amely az öngyilkosságokról szóló híradások imitációs szempontból „ártalmatlan” megfogalmazásához, a bemutatás tartalmi és formai elemeinek betartásához zsinórmértékül szolgálna. Ilyen irányelveket a WHO-n kívül – hogy csak az ismertebbeket említsem – az Egyesült Államokban, Ausztráliában, Új-Zélandon, Svájcban, és a tőlünk pár kilométerre lévő Ausztriában már el is fogadtak. A hazai sajtóajánlás megfogalmazásának és elfogadtatásának a kérdése hazánkban sem új keletű igény, Fekete Sándor és munkatársai pl. több hazai öngyilkossági járvány (az 1980-as években tapasztalt Baranya-megyei gramoxonos-, valamint az első magyar szépségkirálynő, Molnár Csilla mintája nyomán lábra kapó lidokain befecskendezéses öngyilkosságok epidémiája), valamint a hazai sajtó nemzetközi összehasonlító tartalomelemzéses vizsgálata alapján ennek szükségességét már a '90-es években többször felvetette, de sajnálatos módon a megfogalmazás még várat magára.

Dolgozatomban a hazai médiaajánlás megfogalmazásának és elfogadtatásának fontosságát a Werther effektus sokoldalú bemutatásával kívánom aláhúzni.

Értekezésemben a Werther effektus kérdésének tudományos-értekező áttekintését az imitációs öngyilkosság egyéni-pszichés magyarázatát adó orvos-pszichiáterek, az öngyilkosságok járványszerű terjedésének társadalmi magyarázatát felvető Émile Durkheim, valamint a méltatlanul elfeledett, ámde utánzási koncepcióját tekintve a Werther effektus vizsgálatokban meghatározónak bizonyuló Gabriel de Tarde márki szellemi hagyatékának bemutatásával adom. Hasonlóképpen történeti-teoretikus értekezés formájában tárgyalom a Werther effektus relevánsnak tekinthető médiaelméleti vonatkozásait: az effekt tradíció történetét, a Werther effektus médiahatás vizsgálatait, valamint a médiahatás vizsgálatok meghaladási lehetőségét teoretikus szinten felkínáló „Társadalmi konstruktivizmus” paradigma alapvetéseit.

Dolgozatomban bemutatom és 2004-'06-os adatokkal egészítem ki annak a magyar kezdeményezésre lebonyolított nemzetközi összehasonlító tartalomelemzéses vizsgálatnak az eredményeit, amely a médiaelmélet „Társadalmi konstruktivizmus” paradigmájának alapvetéseit sejtetve a Werther effektus „médiahatás” vizsgálatának meghaladásában is előre mutatónak bizonyult.

A záró fejezetben arról a Dr. Bozsonyi Károllyal végzett közös kutatásunkról számolok be, amely a Hurst exponens középtávon mért alacsony értékével a „rózsaszínű zaj” és a Werther effektus – egyelőre hipotetikus szinten megfogalmazható – kapcsolatát veti fel.